

RAPORTUL CONDUCERII

ÎNTRERINDEREA MUNICIPALĂ PARCUL URBAN DE AUTOBUZE

anul 2022

Raportul anual al **Î.M."Parcul urban de autobuze"** pentru anul 2022 este conceput în baza prevederilor Legii nr.246 din 22.11.2017 cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală, Capitolul VI, art.18 "Dezvăluirea informației". Informațiile financiare prezentate în cadrul acestuia sunt extrase din situațiile financiare la data de 31 decembrie 2022, în conformitate cu actele normative și legislative.

Parcul Urban de Autobuze - întreprindere municipală, a fost înregistrată la Camera Înregistrării de Stat de pe lângă Ministerului de Justiție a RM la data de 03.02.1998 cu numărul de indentificare de stat – codul fiscal **1004600054327**, cu sediul în mun. Chișinău, str. Sarmizegetuza 51 și practică activitatea de transportare a pasagerilor cu autobuze în raza mun. Chișinău și suburbiile acestuia în baza Licenței seria A MMII nr.050939 eliberată la 21.02.2011 valabilă pînă la 20.02.2024 eliberată de Camera de Licențiere a R.Moldova. Capitalul social al entității la data de 31.12.2022 constituie 487640818 lei, fondator fiind Consiliul Municipal Chișinău cu cota 100%.

Activitatea **Î.M."Parcul urban de autobuze"** este reglementată de Legea nr.246 din 22.11.2017 cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală, Legea nr. 845-XII din 03.01.1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi, Legea contabilității și raportării financiare nr. 287 din 15.12.2017 și Standartele Naționale de Contabilitate (în vigoare în perioada de raportare), Statutul întreprinderii, Codul Muncii nr.154 din 20.03.2003, alte legi și acte normative.

Raportul cuprinde o prezentare detaliată a principalelor indicatori economico-financiarî înregistrați în perioada de gestiune, comparative cu datele consemnate pentru perioadele precedente. Astfel, se crează o viziune de progress sau regres, care permite elaborarea unei decizii veridice, transparente și eficace privind continuitatea activității întreprinderii.

Urmează de menționat faptul activității entității în condiții speciale în perioada de gestiune, din motivul instituirii stării de urgență în Republica Moldova în legătură cu războiul din Ucraina (criza refugiaților) și măsurile legate de starea excepțională în sănătatea publică (prevenirea răspîndirii COVID-19). La rezolvarea crizei refugiaților întreprinderea în perioada 25 februarie - 02 martie 2022 a participat la transportarea refugiaților prin antrenarea a 74 de autobuze care au parcurs o distanță totală de 19067 km.

Măsurile de prevenire a răspîndirii virusului COVID-19 s-au manifestat prin dotarea unităților de transport cu dezinfectant și a personalului cu măști de protecție și mănuși.

Pe parcursul anului de gestiune de către **Parcul Urban de Autobuze** a fost implementată Decizia Consiliului Municipal Chișinău nr.13/1 din 16.09.2022 "Cu privire la majorarea capitalului social al Î.M.Parcul Urban de Autobuze" în scopul achiziționării autobuzelor cu parcurs. În cadrul acestui proiect au fost procurate 16 unități de transport-autobuze cu parcurs modelul Solaris Urbino 18 și a fost majorat capitalul social al Î.M.Parcul Urban de Autobuze în mărimea costului total evaluat al unităților de transport menționate în sumă totală de 12 864,8 mii lei.

Activitatea întreprinderii a fost direcționată în scopul implementării prevederilor Strategiei de Transport a Municipiului Chișinău aprobată prin Decizia CMC nr.7/1 din 21.10.2014, Legea nr.136/2016 (art.6, alin.2) ”Privind statutul mun.Chișinău”, Legea nr.436/2006 Privind administrația publică locală (art.14 alin.2 și art.19 alin.4) în vederea renovării parcului rulant al sistemului de transport public din mun.Chișinău.

I. Rețeaua de rute

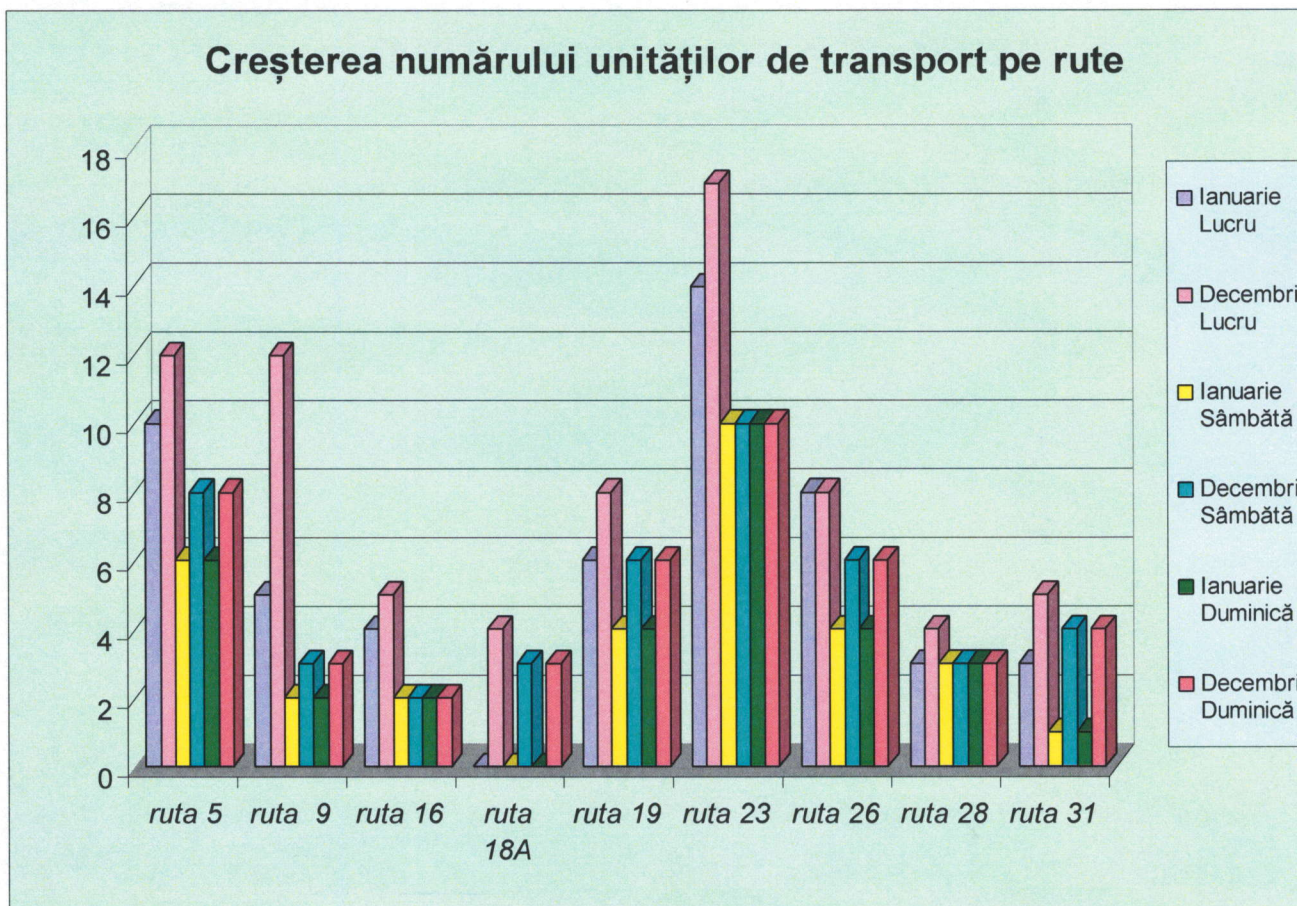
În anul 2022, *Î.M. „Parcul Urban de Autobuze”* a avut în gestiune 24 rute, inclusiv 5 rute (circa 20,1 %) în trafic urban și 19 rute (circa 79,9 %) în trafic suburban.

Pe parcursul anului s-a pus accent pe calitatea serviciilor prestate și pe consolidarea rețelei de rute existente în vederea optimizării acestora în raport cu fluxul de pasageri care se formează pe diferite direcții.

Astfel, numărul de autobuze emise la linie în zilele lucrătoare treptat a fost majorat de la 111 la început de an, până la 133 unități la sfârșitul anului 2022. Numărul de autobuze la linie a crescut și în zilele de weekend, de la 70 sâmbătă și 67 duminică la 83 și 80, respectiv.

Lista rutelor pe care numărul autobuzelor a crescut în cursul anului 2022:

Ruta Nr.	Ianuarie			Decembrie		
	Lucru	Sâmbătă	Duminică	Lucru	Sâmbătă	Duminică
<i>Urbane</i>						
5	10	6	6	12	8	8
19	6	4	4	8	6	6
23	14	10	10	17	10	10
26	8	4	4	8	6	6
<i>Suburbane</i>						
9	5	2	2	12	3	3
16	4	2	2	5	2	2
18A	-	-	-	4	3	3
28	3	3	3	4	3	3
31	3	1	1	5	4	4
Total unități suplimentare la finele anului				22	13	13

În perioada anului 2022 în rețeaua rutelor de autobuz au avut loc următoarele modificări:

- De la data de 21 martie 2022, în baza dispoziției Primăriei mun. Chișinău nr. 79-d din 11.03.2022 a fost modificat itinerarul rutelor suburbane nr. 18 și 44 în raza or. Sângera și sat. Revaca cu prelungirea de pe str. A. Mateevici până la str. A. Donici din sat. Revaca.
- De la data de 01.09.2022, itinerarul rutei suburbane nr. 9 a fost modificat în raza or. Chișinău de pe bd. Ștefan cel Mare și Sfânt pe str. M. Viteazul, str. Columna, str. H. Coandă, conform dispoziției Primăriei mun. Chișinău nr. 161-d din 29.04.2022 cu modificări ulterioare aprobate prin dispoziția Primăriei mun. Chișinău nr. 505-d din 31.10.2022.
- De la data de 01.09.2022, ruta suburbană nr. 11 a fost modificată în rută circulară, conform dispoziției Primăriei mun. Chișinău nr. 161-d din 29.04.2022 cu modificări ulterioare aprobate prin dispoziția Primăriei mun. Chișinău nr. 505-d din 31.10.2022.
- În perioada octombrie – decembrie, conform demersului Direcției Generale Transport Public și Căi de Comunicație nr. 07-2-4967 din 21.10.2022, pe ruta suburbană nr. 18 au fost adăugate 4 autobuze (de la 4 la 8 un.), care au înlocuit treptat cinci unități de troleibuze cu mers autonom de pe ruta nr. 31.

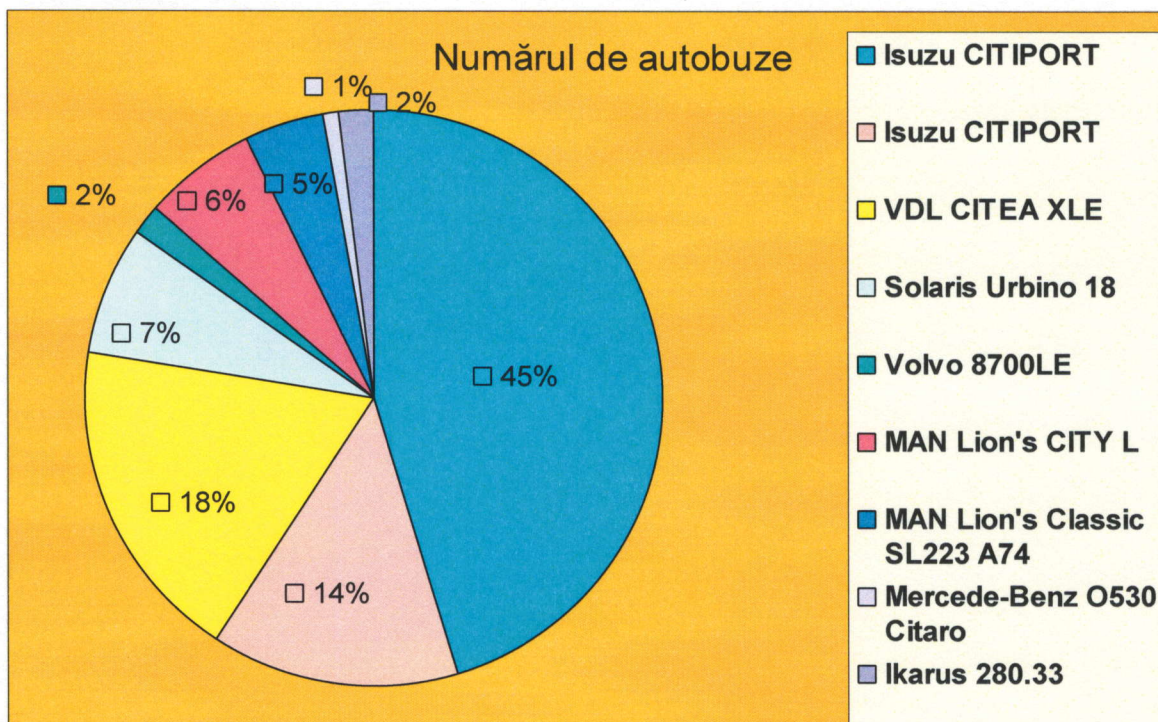
II. Caracteristica parcului rulant

Urmează de menționat faptul că a fost emplementată Decizia Consiliului Municipal Chișinău nr.6/3 din 19.03.2020 „Cu privire la aprobarea planului de reînnoire a parcului rulant al sistemului de transport public în municipiul Chișinău pentru anii 2020 – 2023” cu modificările ulterioare. În cadrul acestui program a fost reînnoit parcul rulant al sistemului de transport public din mun.Chișinău cu 16 unități de transport - autobuze cu parcurs model Solaris Urbino 18 anul fabricării -2012.

La situația din 31.12.2022, la bilanțul întreprinderii, conform evidenței contabile, sunt înregistrate 221 autobuze, cu vârsta medie de 5,6 ani și cu un parcurs mediu de 367,1 mii de km, destinate pentru transportarea călătorilor, dintre care 207 sunt implicate în procesul de transportare a călătorilor în raza municipiului și a suburbiilor Chișinăului.

Termenul de exploatare al autobuzelor, aflate la balanța Î.M. „Parcul urban de autobuze” la data de 31.12.2022

Modelul autobuzului	Numărul de autobuze, unități	Anul fabricației	Capacitatea medie de transportare, persoane	Vârsta, ani	Termen de exploatare	Parcursul mediu, km
Isuzu CITIPOINT	100	2021	102	1	De la 1 până la 5 ani	66176,14
Isuzu CITIPOINT	31	2019	102	3		219208,9
VDL CITEA XLE	40	2012	117	10	De la 10-15 ani	521331,1
Solaris Urbino 18	16	2012	137	10		623836,18
Volvo 8700LE	4	2011	117	11		583543,75
MAN Lion's CITY L	14	2011	117	11		461057,66
MAN Lion's Classic SL223 A74	10	2006	104	16	De la 15-20 ani	990526,7
Mercede-Benz O530 Citaro	2	2006	108	16		704692
Ikarus 280.33	4	1998	115	24	Peste 20 ani	1554334,75
Total	221			5,6		367,1

Astfel, din informația prezentată în tabelul și diagrama de mai sus și conform actelor normative în vigoare, 16 unități de transport pentru transportarea pasagerilor (8,0 la sută), nu mai corespund normelor de exploatare, vârsta medie fiind de 18 ani, iar parcursul mediu este de 1095,7 mii km.

În urma argumentelor prezentate, 14 de unități se află în conservare și urmează să fie casate.

În perioada de gestiune an.2022, în baza Dispoziției Primăriei mun.Chișinăunr.448-d din 03.10.2022 (procesul verbal nr.1-79 din 10.03.2022), au fost casate și scoase de la evidența contabilă 62 unități de transport, care sunt amortizate 100%, cu termenul de exploatare expirat și nu mai pot fi folosite în activitate.

III. Resurse umane

La data de 31.12.2022 activau în cadrul întreprinderii 878 persoane, iar vacante erau 62 posturi de muncă, din care:

– Șofer autobuz	– 1 unități;
– Taxator	– 34 unități;
– Lăcătuș	– 14 unități;
– Alte posturi	– 13 unități;

Pentru o mai bună funcționare a întreprinderii și respectării legislației muncii în vigoare, salariații beneficiază de condiții mai bune la locurile special amenajate pentru igiena personală. O anumită categorie de profesii beneficiază de haine

speciale (salopete, costume antiincendiare, uniforme, încălțăminte), alimentație de protecție gratuită. Tuturor salariaților întreprinderii li se acordă o alocație individuală de hrană sub forma tichetelor de masă, cu valoarea nominală de la 50 lei, conform regulamentului cu privire la modul de acordare a tichetelor de masă.

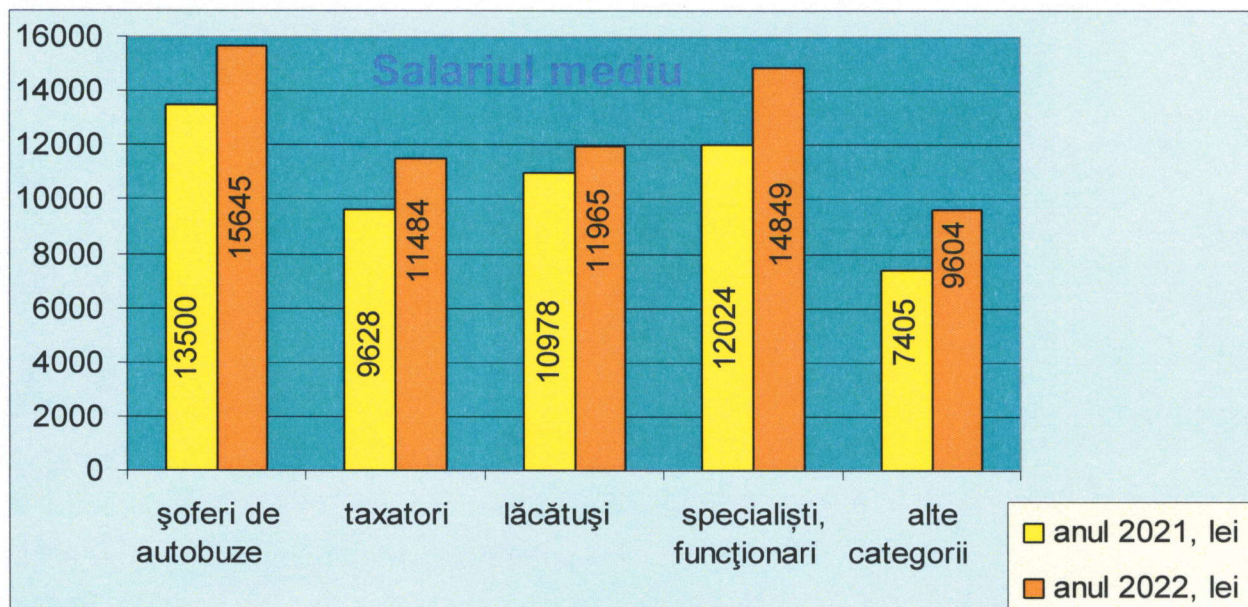
Personalului liniar i s-a eliberat apă potabilă pe timp de caniculă, au fost asigurați cu mijloace de protecție și prevenire a răspândirii virusului COVID-19 (măști de protecție pentru șoferi și taxatori, unitățile de transport au fost dotate cu dezinfectant).

Numărul mediu de personal

Nr. d/o	Categoria	Nr mediu de personal anul 2021	Numărul mediu de personal anul 2022	Devieri	
				+/-	%
1	șoferi de autobuze	199	261	62	31,1
2	taxatori	153	204	51	33,3
3	lăcătuși	76	77	1	1,3
4	specialiști, funcționari	103	112	9	8,7
5	alte categorii	137	143	6	4,3
TOTAL		668	797	129	19,3

Salariul mediu

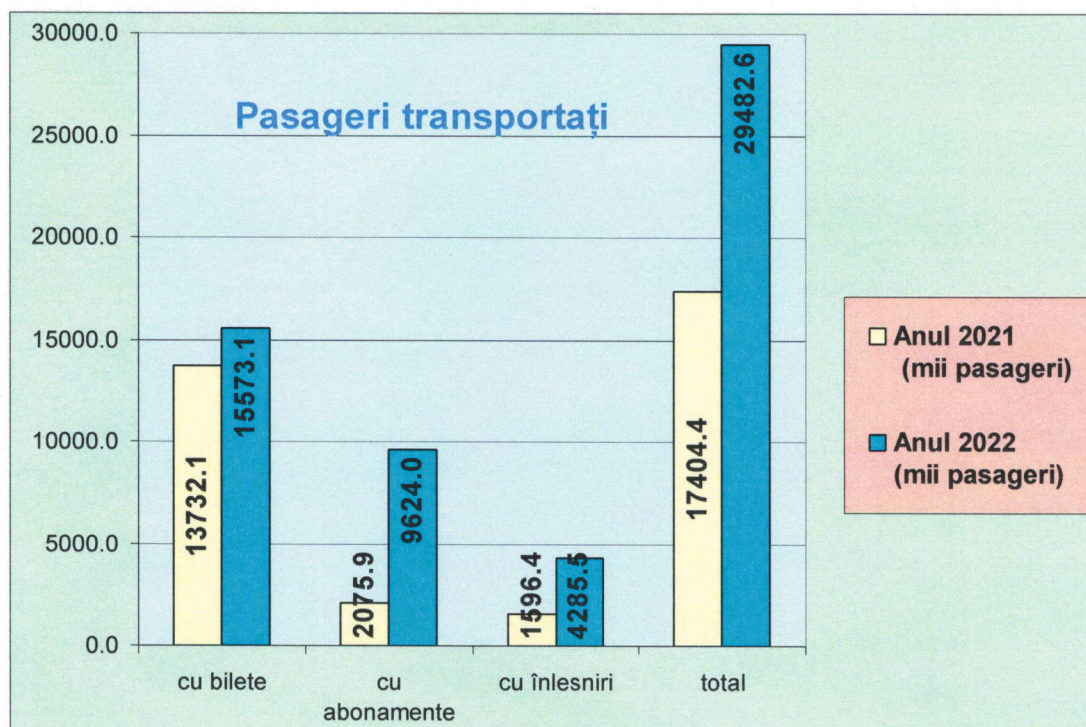
Nr. d/o	Categoria	Salariul mediu anul 2021, lei	Salariul mediu anul 2022, lei	Devieri	
				+/-	%
1	șoferi de autobuze	13500	15645	+2145	15,8
2	taxatori	9628	11484	+1856	19,2
3	lăcătuși	10978	11965	+987	8,9
4	specialiști, funcționari	12024	14849	+2825	23,4
5	alte categorii	7405	9604	+2199	29,6
6	TOTAL	10949	13061	+2112	19,2

IV. Indicatorii tehnico-economici

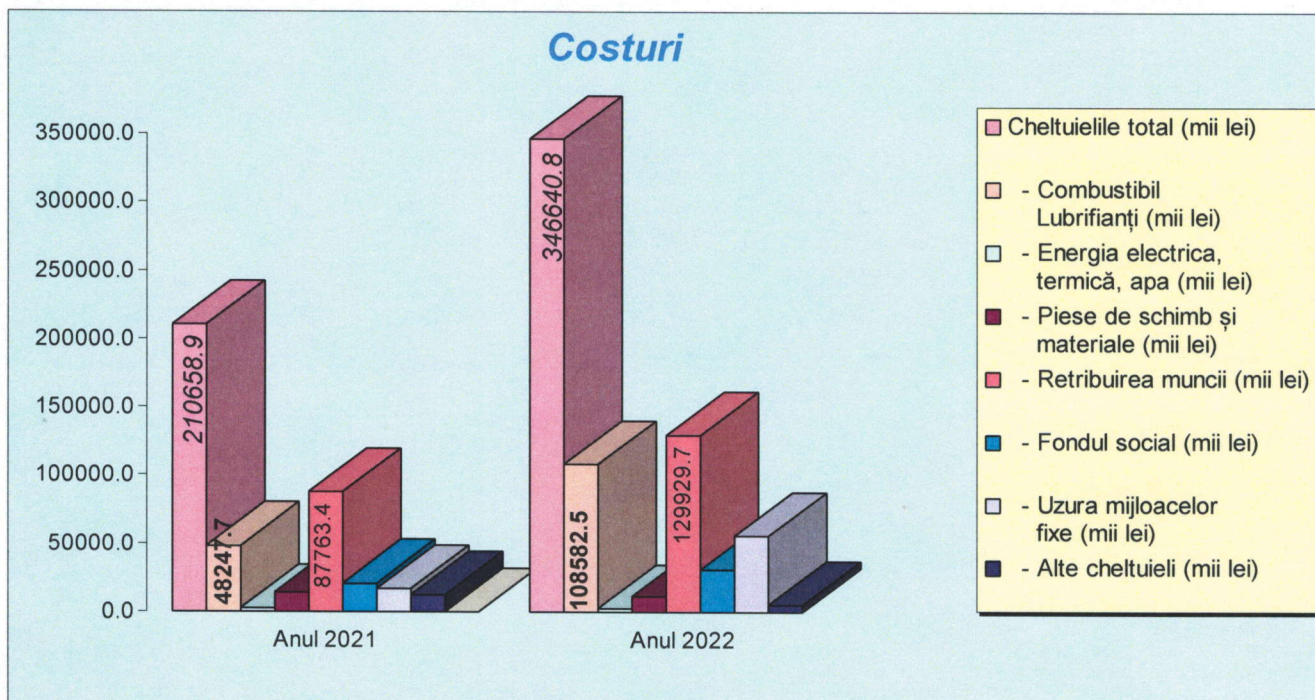
Indicatori de exploatare și volumul de transport

Nr. d/o	Denumirea indicatorilor	Unitatea de măsură	Anul 2021	Anul 2022	Dinamica	
					%	+/-
1	Nr. rutelor deservite, total, inclusiv: • urbane • suburbane	rute	24	24	100	-
			5	5	100	-
			19	19	100	-
2	Ieșirea medie a autobuzelor la linie în zi de lucru	unități	102,6	121,9	118,8	19,3
3	Nr. de autobuze total • în exploatare	unități	271	221	81,5	- 50
			218	218	100,0	-
4	Km parcurs	mii km	8082,67	9174,68	113,5	1092
5	Volum de transport în total pe rutele gestionate, inclusiv: • cu plată, inclusiv: – cu bilete – cu abonamente – „la comandă” • cu înlesniri	mii călători	17404,4	29482,7	169,4	12077,3
			15808,0	25197,1	159,3	9389,1
			13732,1	15573,1	113,4	1841,0
			2075,9	9624,0	463,6	7548,1
			-	-	-	-
1596,4	4285,5	268,4	2689,1			
6	Nr. de curse efectuate	curse	215965,0	228429,5	105,8	12464,5

V. Indicatori economici

Nr. d/o	Denumirea indicatorilor	Unitatea de măsură	Anul 2021	Anul 2022	Dinamica	
					%	+/-
1	Venit total	mii lei	200567,1	361217,9	180,1	+160655,0
	- Venit conform contractului CSP	mii lei	148022,0	262210,5	177,1	+114188,5
	- Venit transportarea pasagerilor	mii lei	47296,7	93146,6	196,9	+45849,9
	- Alte venituri	mii lei	5248,4	5860,8	111,7	+616,6
2	Cheltuielile total	mii lei	210658,9	346717,9	164,6	+135981,9
	- Combustibil	mii lei	46864,7	108582,5	231,7	+61717,8
	- Lubrifianți	mii lei	1383,0	1188,3	85,9	-194,7
	- Energia electrica, termică, apa	mii lei	2375,0	2783,8	117,2	+408,8
	- Piese de schimb și materiale	mii lei	13923,7	11773,9	84,6	-2149,8
	- Retribuirea muncii	mii lei	87763,4	129929,7	148,0	+42166,3
	- Fondul social	mii lei	20876,8	30887,5	148,0	+10010,7
	- Uzura mijloacelor fixe	mii lei	16947,2	55954,4	330,2	+39007,2
	- Alte cheltuieli	mii lei	12081,6	5617,8	46,5	-6463,8
	- Cheltuieli "Validincom"	mii lei	8443,5	-		
3	Profit	mii lei	-10091,8	14500,0	243,7	+24591,8
4	Costul de transportare a unui călător	lei	12,99	11,59	89,2	-1,40
5	Costul unui vehicul-km	lei	26,79	37,25	139,0	+10,46
6	Costul efectiv vehicul-km, inclusiv 5 % rentabilitate	lei	28,13	39,12	139,1	+10,99
7	Costul aprobat a unui vehicul-km	lei	26,01	38,74	148,9	+12,73

În anul 2022 se observă o majorare cât a salariilor angajaților atît și cheltuielilor totale suportate de întreprindere. Factorii principali ce au dus la majorarea cheltuielilor pe articole au fost cauzate de:

- creșterea prețului mediu de procurare a motorinei de la 16,0 lei la 25,30 lei per litru sau cu 9,30 lei mai mult ce constituie 158,1 %,
- creșterea prețului mediu de procurare a gazului metan de la 9,17 lei la 21,89 lei per metru³ sau cu 12,72 lei mai mult ce constituie 238,7 %,
- majorarea uzurii mijloacelor fixe cu 39242,8 mii lei (328,3%) și constituie 56427,8 mii lei,
- retribuirea muncii și defalcările în fondul social, care constituie 129929,7mii lei și respectiv 30887,5 mii lei, au atins nivelul de 148,0% față de perioada precedentă.

VI. Reparații și mentenanță

Sectorul de reparație și mentenanță a unităților de transport este unul vital pentru activitatea întreprinderii, astfel în anul 2022 s-au efectuate următoarele deserviri și reparații:

- deservirea tehnică nr. 1 - 517 autobuze;
- deservirea tehnică nr. 2 - 142 autobuze;
- reparații curente - 5877 autobuze;

În conformitate cu Decizia Consiliului Municipal Chișinău nr.6/3 din 19 mai 2020 „Cu privire la aprobarea planului de reînnoire a parcului rulant al sistemului de transport public din municipiul Chișinău pentru anii 2020 – 2023” cu modificările

ulterioare, în perioada de gestiune an. 2022 (finisat în an.2023), s-au efectuat următoarele lucrări:

- complexul de lucrări privind modernizarea completă a sectorului de Deservire tehnică (DT-1) și anume: schimbarea rețelelor de apeduct, canalizare, termice, electrice în sumă de 1846,0 mii lei, precum și unele reparații curente. A fost procurat și utilajul tehnologic (captator de ulei, pompă pneumatică Meclube) în valoare de 188,0 mii lei;
- instalarea Stației de testare tehnică a autobuzelor în sumă de 2870,0 mii lei (ne finisat);
- reparația acoperișului Blocului Principal de Producție în sumă de 973,0 mii lei;
- renovarea stației PECO (coloanele de alimentare 3 și 4) în sumă de 954,4 mii lei;
- îmbrăcămintea asfaltică a teritoriului adiacent stației PECO în sumă 1262,2 mii lei;
- reparația îmbrăcămintei asfaltice a teritoriului în sumă 325,4 mii lei;
- pentru asigurarea parcului auxiliar al întreprinderii cu tehnică necesară pentru deservirea autobuzelor la linie au fost procurate 2 autocamioane (Ford Transit);

VII. Calcularea și achitarea impozitelor și taxelor de catre

ÎM „Parcul urban de autobuze”.

În perioada de gestiune an.2022 întreprinderea a calculat, reținut și achitat impozite și taxe în mărime de **55730,3 mii lei** total, dintre care:

- Impozit pe venit reținut din salariu – 10657,2 mii lei;
- Impozit pe venit din activitatea de întreprinzător – 1438,9 mii lei;
- Impozit pe venit reținut la sursa de plată - 16,8 mii lei;
- Impozitul funciar al persoanelor juridice și fizice înregistrate în calitate de întreprinzător - 1,4 mii lei;
- Impozitul pe bunurile imobiliare ale persoanelor juridice - 0,4 mii lei;
- Impozitul pe bunurile imobiliare achitat de către persoane juridice și fizice înregistrate în calitate de întreprinzător din valoarea estimată a bunurilor imobiliare- 235,9 mii lei;
- Taxa pe valoare adăugată la mărfurile produse și serviciile prestate pe teritoriul RM- 35,4 mii lei;
- Taxa pentru amenajarea teritoriului - 142,1 mii lei;
- Taxa pentru unitățile comerciale și prestări servicii - 5,8 mii lei;
- Taxa pentru poluarea mediului în limitele/cu depășirea normativelor stabilite-10,7 mii lei;
- Taxa pentru mărfurile care poluază mediul -77,1 mii lei;
- Taxa pentru cazare -1,5 mii lei;

- Taxa pentru folosirea drumurilor de către autovehiculele înmatriculate în RM – 1078,5 mii lei;
- Contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii virate de angajatori – 30887,5 mii lei;
- Prime de asigurări obligatorii de asistență medicală în formă de contribuție procentuală la salariu și la alte recompense, achitate de angajați – 11141,1 mii lei.

VII. Direcțiile principale de activitate pentru anul 2023

- **Majorarea parcului rulant al întreprinderii** - dotarea întreprinderii cu unități de transport prin procurarea autobuzelor cu parcurs în conformitate cu prevederile Deciziei Consiliului Municipal Chișinău nr.4/23 din 05.05.2023;
- **Eficientizarea activității la linie** - studierea fluxului de călători, asigurarea unui nivel înalt de deservire a călătorilor pe toate rutele municipale (inclusiv instalarea în autobuze a sistemului de informare a pasagerilor), extinderea proiectului – pilot de taxare electronică în transportul public;
- **Modernizarea și asigurarea integrității activelor întreprinderii**
 - casarea materialului rulant învechit, întreținerea și reparația clădirilor, construcțiilor și obiectivelor utilizate în activitatea operațională, procurarea și amenajarea utilajului performant pentru deservirea unităților de transport;
 - amenajarea infrastructurii terenurilor tehnologice la punctele de dispecerat și stațiile terminus a rutelor gestionate;
 - reparația complexă a Sectorului de deservire tehnică DT-2;
 - instalarea unui „Sistem cu panouri fotovoltaice”;
 - finisarea renovării complexe a Sectorului de deservire tehnică DT-1;
 - finisarea instalării Stației de testare tehnică a mijloacelor de transport pe teritoriul întreprinderii.
- **Asigurarea transparenței în activitate și controlul intern managerial** - realizarea și implementarea planului anual de achiziții în conformitatea cu legislația în vigoare, precum și asigurarea la un nivel ridicat a controlului managerial asupra tuturor subdiviziunilor întreprinderii.

Director interimar

 Ghenadie Zadeseneț